Farkas Ferenc

Éduska: Házy Erzsébet

Rosta Márton: Szabó Ernő

Tyukodi: Domahidy László

Koháry gróf: Kátay Endre

Bemutató előtt...

Beszélgetés Farkas Ferenccel, a Csinom Palkó szerzőjével

Az interjú első mondata Szegedet illeti, amely a korai reggeli napsütésben a legszebb, legalább is nekem, mert főleg ezt ismerem még — mondja Farkas Ferenc Kossuth-díjas zeneszerző. — Estéim nagy részét ugyanis a Szegedi Szabadtéri Játékok színpada orcheszterében töltöm, pontosabban a Csinom Palkó »társaságában«.

Annak idején, 1952-ben már láttuk a Csinom Palkót a Szegedi Nemzeti Színház bemutatásában és még élénken emlékszünk egy-két szereposztásra is: Szabady István Tyukodijára, Sugár Jenő Rosta Mártonára, Horváth József Balogh Ádámjára. Ugy tudjuk, Szeged volt az első nagy vidéki város, amely a rádióváltozat, majd az Erkel Színház bemutatója után műsorra tűzte a zenéjéért Kossuth-díjjal kitüntetett Csinom Palkót.

— Szeged ezért is kedves nekem, mert szép élményeket hagyott bennem a daljáték akkori bemutatója — mondja Farkas Ferenc.

Itthon és külföldön

Arról is értesültünk, hogy a dalmű annak idején bejárta az ország más színházait is. Kecskemét, Békéscsaba, Szolnok és Győr után pedig elindult külföldi útjára. Bemutatták többek között Moszkvában, Leningrádban, Szófiában, Kassán, Kolozsvárott, Magdeburgban, Plauenben, Bécsben, s a Szovjetunióban mikrolemezre felvették a teljes dalművet.

Ennyit tudunk a Csinom Palkó eddigi útjáról, amelyet még az eredeti feldolgozásban tett meg. Uj formába öntve viszont először most találkozunk vele a Szegedi Szabadtéri Játékokon.

Miért volt szükség az átdolgozásra? — kérdezzük Farkas Ferenc zeneszerzőt.

— Az eredeti rádiósverzió a műfajnak megfelelően sok epikus történést ölel magába. A mostani átdolgozás viszont a drámai részt teszi hangsúlyosabbá. Eredeti formájában erősen az opera felé hajlott a Csinom Palkó, s ezért is volt, hogy a bemutatóját elsősorban azok a színházak tehették meg, amelyek opera- és operett-együttessel, nagy kórussal és fejlett zenekarral rendelkeztek. A mostani átdolgozás az eredeti intenciónak megfelelően a daljáték műfaj kereteibe illeszkedett. Teljesen új azonban benne két finálé, a balettbetét s még több kisebb-nagyobb, lényeges és apróbb változtatás.

Több száz előadásban

— Mikor került sor az átdolgozásra? — érdeklődünk tovább.

— Mikor a Szegedi Szabadtéri Játékok idei műsortervébe felvették. Ennek hallatára ült össze Dékány András szövegíró és Mikó András rendező, hogy megbeszéljék a betétváltoztatásokat, amelyet követett a zenei átdolgozás. Most pedig itt állunk a bemutató előtt. Utána a Szegedi Szabadtéri Játékok közönségéé a szó, véleményt mondani az új formába öntött Csinom Palkóról.

— Mi, szegediek viszont — szólunk közbe —, bátran hisszük, hogy a daljáték sikeréért nem is kell jóslásokba bocsátkozni. Tudjuk, hogy az eredeti mű annak idején több mint negyedszáz előadást ért meg az Erkel Színházban, a rádióváltozat is ugyanannyit, s ettől alig maradt alul a Szegedi Nemzeti Színház Csinom Palkó előadásainak száma. Most pedig a városban itt is, ott is hallani fütyörészve és dúdolva a Csinom Palkó egy-egy kedves énekszámát, pedig csak a próbák szűrődtek még ki a Szegedi Szabadtéri Játékok színpadáról. Jó lenne viszont, ha az előadásokkal egy időben hanglemezen is meglenne egy-egy énekszám a népszerű daljátékból, s főleg, ha lehetne kapni belőle Szegeden is. Erről gondoskodhattak volna a hanglemezgyárban Budapesten, s ha nem is új felvételekkel — bár időben hozzáfogva az sem lett volna lehetetlen —, legalább az ismert, korábbi felvételekből készítettek volna »néhány« lemezt. Ezt említve, hisszük, hogy igazat ad nekünk a szerző is.

Ami késik, nem múlik

— Természetesen, jólesett volna ez a figyelmesség, s már csak a Szegedi Szabadtéri Játékok is megérdemelte volna. Viszont ami késik, nem múlik, s bizonyára történik gondoskodás, hogy új lemezeken is hallható legyen egy-egy kompozíció a daljátékomból — vigasztal bennünket Farkas Ferenc.

S még egy kérdést intézzünk hozzá:

— Min dolgozik most?

— Innocent Vincze Ernő szövegíróval egy mátrai betyár történetét dolgoztuk fel rádióra. Drámai zenés ballada ez, viszonylag kísérleti műfajban. Zenei felépítésében átkomponált jelenetek váltják egymást prózai dialógusokkal. A rádióra alkalmazott feldolgozás azonban tovább gyűrűzik mind szövegben, mind pedig zenei anyagban, s előbb-utóbb elkészül majd egy színpadi változat is. A téma nagyon érdemes erre, tele drámai konfliktussal, amely színpadot kíván.

Lődi Ferenc

Játéknaptár:

HUNYADI LÁSZLÓ:
július 25, 26. és 30-án.

CSÍNOM PALKÓ:
július 24., 27. és 31-én, augusztus 2-án és 3-án.

JEANNE D'ARC:
augusztus 6., 7., 9. és 10-én.

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA:
augusztus 14., 16., 17., 20. és 21-én.

Az előadások este 8 órakor kezdődnek.

Farkas Ferenc:

CSINOM PALKÓ

Daljáték 3 felvonásban, 5 képben.
Szövegét írta: **Dékány András és Bálint Lajos.**
Verseket írta: **Dékány András.**
Vezényel: **Farkas Ferenc** Kossuth-díjas.
Rendezte: **Mikó András.**

Balogh Ádám kuruc kapitány	**Angyal Sándor**
Csínom Palkó	**Sárdy János**
Csínom Jankó szegénylegények	**Katona Lajos**
Rosta mézeskalácsos egyúttal Piperec báró)	**Szabó Ernő** érdemes művész, Román Állami díjas
Éduska, a leánya	**Házy Erzsébet**
Zsuzsika, Balogh Ádám mátkája	**Sándor Judit**
Tyukodi pajtás, strázsamester	**Domahidy László**
Förgeteg, bandavezér	**Fodor János** Kossuth-díjas, érdemes művész
Daru, kocsmáros	**Káldor Jenő**
Örzse, a szolgálója	**Lőrincz Zsuzsa**
Kati, a leánya	**Lehoczky Zsuzsa**
Koháry gróf, császári marsall	**Kátay Endre**
Koháry grófné	**Lontay Margit**
Rézangyal	**Mentes József**
Göcs Pista	**Marosi Károly**
Ludas szegénylegények	**Zádori István**
Peták	**Gémes Imre**
Kucug Balázs, a labanc sógor	**Pagonyi Nándor**
Lange őrnagy, császári futár	**Kovács János**
Udvarmester	**Putnik Bálint**

Történik 1705-ben, a Rákóczi-szabadságharc idején.
Közreműködik: a Szegedi Szabadtéri Játékok ének-, zene- és tánckara.
Karigazgató: **Várady Zoltán.**
A táncok koreográfiáját tervezte és betanította: **Eck Imre.**
Szólót táncolnak: **Boross Erzsébet, Eck Imre, Végvári Zsuzsa és Roxin Demeter.**
Díszlettervező: **Varga Mátyás** Kossuth-díjas, érdemes művész.
Jelmeztervező: **Márk Tivadar** Kossuth-díjas.
A rendező asszisztense: **Versényi Ida.**

Kétszer körüljárná a várost...

Aki csak egyszer is beszélt Mikó Andrással, a Hunyadi László és a Csinom Palkó rendezőjével, egyből rámondhatja: nyugodt ember. És rendezés közben? Maga a megtestesült nyugtalanság, az örökké mozgó ember, aki szinte egyszerre, egyidőben van a színpadon és a hatalmas nézőtér legvégében, hogy szemmel, szívvel és egész idegrendszerével átlássa: mi és hogyan történik a színpadon s a nézőtér arra miként reagál.

A rendezését látva elhiszem, hogy szinte a tenyerében tartja a hatalmas teret színpadostól, nézőterestől. S ehhez a tenyérbentartáshoz az is hozzátartozik, hogy egyik pillanatban itt, a másik pillanatban ott villan fel, és tegyük hozzá azt is, hogy egyik nap a Hunyadiak, a másik nap a Rákócziak korában... Ugy rendez, hogy velük és tényleg abban a korban él a »függöny: szétnyitásától az »összecsapódásig«.

S hogy ezalatt hányszor teszi meg az utat a közel 100 méter hosszú és 50 méter széles nézőtéren át a színpadig és vissza, azt jegyezni is fárasztó lenne, nemhogy utána csinálni. Nem hiszem, hogy a legjobb távgyalogló is nem húzná a lábát ennyi »táv« után estére, illetve éjfélre kelve, mikor a próbáknak vége. Mikó Andrástól azonban senki sem hallotta még, hogy a 100 és 50 métereket »megjegyezte« volna, mert nem is veszi észre, hogy egy-egy próbán, este 8-tól 12-ig legalább kétszer »körülkerüli« Szegedet.

E. F.

A szegediek sátrában

Balogh Ádám színpadi sátortáborából majdhogynem egyenes út vezet a kulisszák mögött a szegedi színészek sátrába, mármint az öltözőbe. Az ajtón kicsapódó fényben hirtelen megjelenik Göcs Pista — Marosi Károly —, hogy jelenése előtt még elszívjon egy cigarettát. A Rézangyal — Mentes József — csinos copfba futó »haját« igazgatja a tükör előtt. Gémesi Imre arca pedig egyre jobban Petákká válik a sok festéktől, s a Kucug Balázs Pagonyi Nándorra a tulajdon anyja sem ismerne rá. Az udvarmester Putnik Bálintot éppen vetkőztetik, s cifra gúnyája a fogasra kerül.

— Segíts egy kicsit, Zsuzsa! — mondja Kovács János, illetve Lange őrnagy császári futár Lehoczky Zsuzsának, azaz a markotányos Katinak, aki ügyes kezekkel egykettőre körülpólyázza Lange őrnagy fejét. S hogy a sebesülés látszata még erősebb legyen, a pólyát egy darabon átitatják vérszínű festékkel.

— **Kész van,** »őrnagy úr!« — mondja Lehoczky Zsuzsa, a Szegedi Szabadtéri Játékok talán legboldogabb színésznője, aki nem kis drukkal lépett színpadra a Csínom Palkóban. A főváros több vezető színésze — vagy ahogy ő mondja: nagy hangok, nagy nevek — mellett igazán felnőni a szereplői Kati alakjához, nem kis feladat. Az a fontos, hogy sikerült, s ebben benne van a Szegeden szereplő fővárosi kollégák segítsége, bátorítása is, amellyel gyorsan eloszlatták Lehoczky Zsuzsa drukkjából azt, ami felesleges volt. A többi pedig azóta örömmé változott, mert a nemzetközi érdeklődésre is megérett Szegedi Szabadtéri Játékok színpadán Katinak lenni a Csínom Palkóban — igazán művészi rangot jelent.

S hol vannak a többi, itt szereplő szegedi színészek, a császári marsall Koháry gróf és neje? — kérdezzük.

— Éppen közös jelenésen — válaszolja Putnik Bálint. — A színen áll a bál, Koháryék (Lontay Margit és Kátay Endre) bálja. Az öblös, szép orgánumú hangról, amely áthallatszik a tornyosuló színfalakon is, gondolhattuk volna, hogy nem másé lehet, mint Kátay Endre Koháry grófjáé.

Daru kocsmárossal, azaz Káldor Jenővel az első felvonás egyik jelenetszünetében találkoztunk, amint elszalasztott egy statisztafiút a szomszédos büfébe egy üveg málnaszörpért. A fiú előbb azonban viccesen megjegyezte: — Milyen kocsmáros az olyan, akinek bora sincs, s főleg málnaszörpöt iszik?

— Ami kis borom volt, megitták hozomra a szegénylegények és a kurucok. Az újbornak pedig még virágja sincs... — mondja nevetve Káldor Jenő. — Szegény Daru bácsi, akkor tényleg hozom a málnát! — szaladt el a fiú sajnálkozva.

Uj kiadványok

Leporelló formájú színes, fényképes — szöveges műsorfüzetet jelentetett meg a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatósága a Hunyadi László és a Csinom Palkó bemutatójára. Mindkét kiadvány közli a főszereplők fényképét, színpadképeket, s a teljes szereposztást a játéknapok feltüntetésével. Az ízléses kiadvány fedőlapját *Mayer* Gyula fiatal grafikus tervezte.

Megjelent »A napfény vára Szeged« című kiadvány is, gazdagabb terjedelemben és példányszámban, mint amilyen a tavalyi volt. A kiadvány szombaton, a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás megnyitása napján hagyta el a nyomdát, egyelőre csak magyar nyelven,

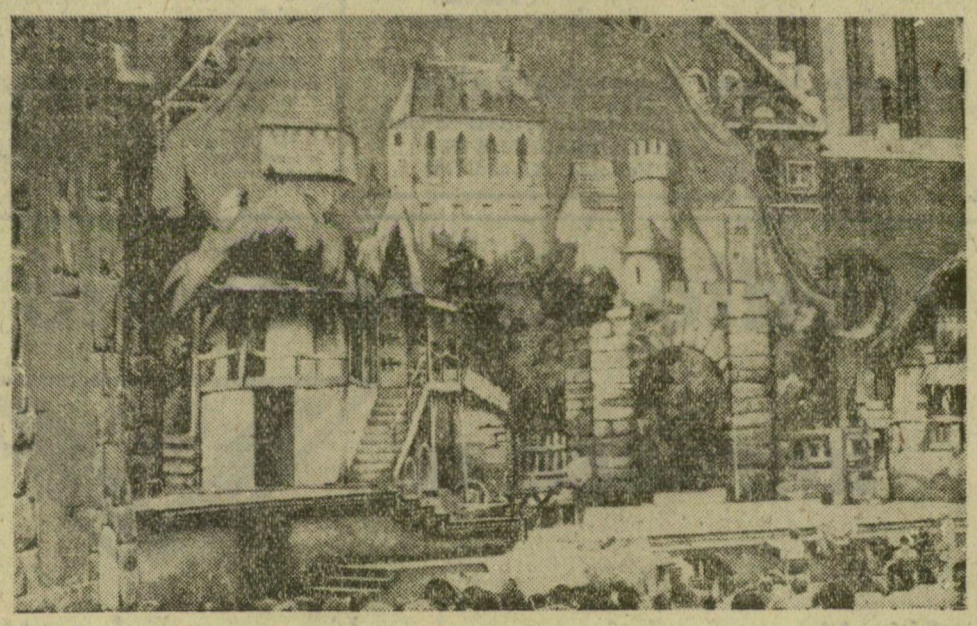

(Siflis felvétele)

Daru kocsmáros udvara. (Színpadkép a Csínom Palkó I. felvonásából)